

BARBU DELAVRANCEA

Apus de soare • Viforul •
Luceafărul

Prefață și referințe critice de Oana Soare
Fișă biobibliografică de Lucian Pricop

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DELAVRANCEA, BARBU ȘTEFĂNESCU

Apus de soare, Viforul, Luceafărul – Teatru : Barbu Delavrancea ;
pref. și ref. crit. de Oana Soare ; fișă biobibliogr. de Lucian Pricop. -
București : Cartex 2000, 2018

ISBN 978-973-104-787-4

I. Soare, Oana (pref.)

II. Pricop, Lucian (ed.)

821.135.1-2

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Barbu Delavrancea și trilogia Moldovei (Oana Soare)</i>	7
<i>Fișă biobibliografică</i>	20
<i>Referințe critice</i>	23
<i>Notă asupra ediției</i>	33
APUS DE SOARE	35
VIFORUL	105
LUCEAFĂRUL	197

APUS DE SOARE

(1503-1504)

Dramă în 4 acte

PERSONAJELE

ȘTEFAN CEL MARE

BOGDAN

LOGOFĂTUL TĂUT

POSTELNICUL TOADER

VORNICUL JURJ

HATMANUL ARBORE

PÂRCĂLABUL DRAGOȘ

PÂRCĂLABUL ALEXA

PÂRCĂLABUL GRUMAZĂ

PÂRCĂLABUL ȘANDRU

PÂRCĂLABUL COSTEA

PÂRCĂLABUL NEGRILĂ

BĂTRÂNUL ȘTEFUL, fost pârăcălab

BĂTRÂNUL HRĂMAN, fost pârăcălab

PAHARNICUL ULEA

CLUCERUL HRINCOVICI

VAMEȘUL CHIRACOLA

CLUCERUL MOGHILĂ

STOLNICUL DRĂGAN

JITNICERUL STAVĂR

PETRU RAREȘ

DOFTORUL IERONIMO DA CESENA

DOFTORUL ȘMIL

DOFTORUL KLINGENSPORN

ȚUGULEA MOGHILĂ

UN PIETRAR

UN CURTEAN

DOAMNA MARIA

IRINA, fata pârăcălabului Dajbog, † 1476

REVECA, fata comisului Huru, † 1476

BĂLAȘA, fata pârăcălabului Oană,

† 1484

ILINCA, fata pârăcălabului Gherman,

† 1484

DOMNICA, fata hatmanului Arbore

ANCUȚA, fata pârăcălabului Toader

OLEANA, fata vornicului Duma

FIRA, fata pârăcălabului Dragoș

LISANDRA, fata pârăcălabului Alexa

JOIȚA, fata pârăcălabului Ivanco

NEAGA, fata pârăcălabului Șandru

ILEANA, fata pârăcălabului Ivașcu

HERA, fata pârăcălabului Grumază

STĂNIȘOARA, fata pârăcălabului Ieremia

OANA

DOCHIA

Căpitani, copii de casă, aprozi, hotnogi,

hânsari etc.

ACTUL I

În stânga, o aripă a castelului din Suceava, cu ferestre cu grătii de fier, sfârșindu-se cu o terasă pusă pe tălpi de piatră. O ușă dă pe terasă. Mai departe se vede turnul castelului. În dreapta, o poartă. Ceva mai în fund, un puț cu două roate și cu un colac de piatră. O albie cu apă de nălbîț. Lângă puț, o salcie pletoasă. Ograda domnească, cu arbori și copaci bătrâni, înconjurată cu ziduri vechi. Jețuri, scobite în piatră, la umbra copacilor. În fund, o parte din orașul Suceava și valea râului

Suceava șerpuiind dinspre munte. E o zi de toamnă.

Vântul suflă. Frunzele cad.

SCENA I

IRINA, REVECA, BĂLAȘA, ILINCA, ILEANA, DOMNICA, ANCUȚA, OLEANA, FIRA, LISANDRA, JOIȚA, HERA, NEAGA, STĂNIȘOARA, OANA, DOCHIA ȘI ȚUGULEA MOGHILĂ.

(La ridicarea cortinii toate lucrează.)

IRINA: Cum, cum?

FIRA: Ei, așa... Zic, se duse, se duse, până dete d-un balaur...

JOIȚA: Mai încet, Hera. Dai peste țevă... De un ce, Zamfiro?...

Și tu, Lisandra, bate mai domol... Na! iar ai încurcat firele...

LISANDRA: De un balaur... Stați... A sărit tindechea.

ILEANA: Cu gândul la Orhei. D-a mai sări o dată, să știi că rămâi, ca mine, fată bătrână.

REVECA: Ba ca mine...

IRINA: Ba ca mine...

BĂLAȘA: Ca voi... ca noi...

ILINCA: Dumnezeu să ție pe pârcălabul Alexa din Orhei.

NEAGA: Lasă focului basmul. La noapte. Vântul se umflă.
Frunzele cad. Va fi numa bine: noapte, vijelie, basm, și eu să
mă ghemuiesc lângă dada Irina.

(S-aud toaca și clopotile.)

REVECA: Mamă Dochio, e vremea la toacă. Adu bostanul fiert
și fagurii de miere și ulciorul cu apă rece.

DOCHIA: S-aducă mama, bunica maichii.

IRINA *(către Țugulea)*: Și tu? Ce stai ca un șap logodit?... Ești
mândru... Ai sabie... Și ce-ai să faci cu ea?

ȚUGULEA *(face cu mâna ca și cum ar tăia)*: Să...

IRINA: Măăăă...

ȚUGULEA: Hî-hî...

IRINA: Când?...

ȚUGULEA: Iacă ș-acuma...

IRINA: O! bătute-ar potca! *(Îl mângâie.)* S-ajuți mami Dochii.
Dar, vezi, ține-ți firea, nu-ți pune mintea cu bostanul.

(Fetele râd.)

ȚUGULEA: Apoi... dă... maică, maică! *(Iese.)*

SCENA II

CELE DE SUS, AFARĂ DE ȚUGULEA ȘI DOCHIA.

LISANDRA: Am țesut bine, dadă Reveca?

REVECA: Nu bate într-o parte. Apucă spata drept de mijloc.

ANCUȚA: Dar eu?

REVECA: Mai bine... Nu strânge cârligele. Așa... mânele-n voie...
ca și cum te-ai juca.

DOMNICA: Verdele ăsta, or ăsta, dadă Reveca?

REVECA: Privește firea... Aci, școala și învățătura. Primăvara toate
sunt proaspete, dar nu depline, vara toate coapte și vii, toamna
toate pălesc, prind un fel de rugină, se învechesc... și nimic
murdar... Da, bine...

STĂNIȘOARA: Uf! Doamne, Doamne!

REVECA: Ce, moțato? Ți s-a urât? Binișor. Ghergheful e de
răbdare.

JOIȚA: Iacă și barba părintelui Ivașcu din Hotin...

IRINA: Ba părul tău de oaie creață.

HERA: Am isprăvit. Nu mai am țevi.

BĂLAȘA: Da, dar pe dinafară cine-a dat?

HERA: Numai la două. Le desfac și le fac.

OLEANA: E bine, Reveca?

REVECA: A! o minune! Ai zice că de când te-ai născut ții furca-n
brâu. Da... da... Inul curge din caier pe fus ca un fir de păr. Nici
o gălcă. Deștele tale mulg caierul, și caierul se topește, și fusul
zbârânie și plutește parc-ar avea aripi. O! ciută zglobie, tu ai
să ții casa c-un fus... Dar tu, Oană, ce ispravă mi-ai făcut?

OANA: Mai am puținel și le nălbesc. Prea multe. Și nu mă plâng
că sunt prea multe, dar pentru că sunt multe mă pui pe gân-
duri...

REVECA: Mă băiete – că porți părul bălan ca plăieșii – ce spui?
Ce gânduri?

OANA: Nu vedeți ce de fășii? Și încă trei cămăși de in, d-ale
doamnei, să le rup pentru slăvitul domn ăl mare...

ILINCA: Fa Oană, ție ți-e lene.

OANA: Ba...

BĂLAȘA: Fa Oană, ție ți-e foame.

OANA: Ba...

BĂLAȘA: Fa Oană, pe tine te ține degeaba la curte.

OANA: Dă...

IRINA: Fa Onișor, cin' ți-a dat ție betele astea de argint?

OANA: Slăvitul.

REVECA: Dați pace fetei... Ce e, Oană, cu gândurile tale?

OANA: Ce să fie?... Prea multe fășii... Prea multe...

REVECA: Nu-i trebuie? De ce te plângi?

OANA: Da... îi trebuie... Dar de ce așa de multe?... Și buna doamnă,
când mi le-a dat, mi-a zis: „Până diseară să le faci... Și mai lungi,

Oană, mai lungi.“ Și-a oftat. Și, plecând, am văzut-o făcându-și cruce.

TOATE: Făcându-și cruce?

OANA: Da... Mie îmi miroase a război...

TOATE: A!

ILINCA: Război... că de mult nu fusese... Aproape de doi ani... Și se-mplinesc douăzeci de ani de când pârcălabii Gherman – bietul tata – și Oană, tovarășul lui, picară din turnul Cetății-Albe... Și-a zis Oană lui Gherman: „Scapă tu!“... Și-a răspuns Gherman lui Oană: „Ba tu!“... Și s-au grijit amândoi, și și-au iertat păcatele unul altuia... Și-a zis Oană lui Gherman: „Ție-l Dumnezeu pe Ștefan!“... Și-a zis Gherman lui Oană: „Amin!“... Ș-au pierit ei cu toți ai lor...

IRINA: Sunt douăzeci și șapte de ani încheiați de când pieri floarea Moldovei la Războieni. Trosnea cetatea ridicată-n pripă de slăvitul nostru voievod... Flacări se-nălțau până la cer... Și el țipa: „Nu vă lăsați!“... Și pârcălabul Dajbog, bietul tata, i-a zis: „Nu ne-om lăsa, dar du-te“... Și comisul Huru, și postelnicul Hrâncu îl târâră afară din luptă, rupându-i vestmintele de pe el, și i-au zis: „Du-te, că Moldova nu piere, d-om pieri noi“... Și s-au stins și Hrâncu, și Huru, și Dajbog, cu toți boierii mari și mici, bătrâni și tineri, până la unul, că Mohamed, văzându-i, a șoptit lăcrămând: „Oh! țara aceasta nu va fi a mea!“... Și sfântul s-a dus și-a adunat plăieșii, și-a adulmecat pe Mohamed lovindu-l de dinapoi și din lături pân' l-a trecut Dunărea... Și-a pus peatra săpată unde a stat bătălia, mărturisind lumii: „Aici, eu am fost frânt, să cunoască și să știe toată suflarea din țară că a fost cu voința lui Dumnezeu ca să mă pedepsească pentru păcatele mele, și laudat să fie numele lui în veacul vecilor“.

TOATE: Amin!

REVECA: În patruzeci și șase de ani, treizeci și trei de bătălii, două fără izbândă și treizeci și una de biruinți! El să trăiască, și Moldovei i-e bine!

ILEANA: Va trăi cât Matusalem, știu eu...

DOMNICA: Și eu...

LISANDRA: Și eu...

JOIȚA: Și eu...

HERA: E înzăoat!

NEAGA: Când s-a născut, l-a scăldat în sânge de șerpoaică...

IRINA: Și de vultur... Să se strecoare și să se înalțe...

SCENA III

DOCHIA, ADUCE, P-UN CÂRPĂTOR, BOSTANUL SPART ÎN BUCĂȚI. IES ABURI. ȚUGULEA, PE DOUĂ TĂVI DE ARGINT, FAGURI DE MIERE, PERE ȘI STRUGURI.

OANA SE DUCE CU UN VRAF DE FĂȘII LA PUȚ ȘI LE-AȘEAZĂ ÎN ALBIE.

ȚUGULEA: Loc, loc... struguri mascați... parcă ar fi lacrimi... și faguri cu miros de sulcină... și pere ca...

REVECA: Cum?

ȚUGULEA: Iacă o vorbă.

REVECA: De unde știi?... Șterge-te la nas... Uf! și ai și sabie... Multe urzici ai tăiat...

ȚUGULEA: Sunt moldovean... Țugulea al lui Moghilă... Să nu râzi de mine... Măria-sa doamna m-a pus să-nvăț slujbă domnească... Pân' la sabie...

REVECA: Săt... Vine...

SCENA IV

ȘTEFAN VINE DE LA DREAPTA DIN OGRADĂ. MUSTĂȚILE ȘI PĂRUL, APROAPE ALBE. C-O MÂNĂ ȚINE PE DOAMNA MARIA, CU ALTA O SABIE DREAPTĂ CU MÂNERUL CRUCE. LA CÂȚIVA PAȘI, CÂȚIVA CURTENI ȘI APROZI ÎN HAINE ÎMPODOBITE.

ȘTEFAN: Ce e tăcerea aceasta, fetelor? Parcă sunteți pui de găină când trece uleul... Parcă sunteți un stol de vrăbii încremenite

în stuhăraia din iazuri când aude chiotul... Parcă sunteți niște flori de luncă când n-adeie vântul... Smerite? Mie nu-mi plac oamenii smeriți... Veniți să vă blagoslovesc. (*Fetele se apropie sfioase.*) Împrejurul meu... așa... așa... ca ierburile crude de pe bătrânul turn al Sucevei... Da... da... sărută mai bine, nu te sfii, Ilinco... mai bine, fata pârçălabului Dajbog... Da... da... pe rând... Ileană, erai mică când pieri Hrâncu... Și tu, Oleană, ai să vezi pe tat-tău Duma. (*Toate sărută mâna domnului. Țugulea nu se mișcă, încremenit.*) Dar tu? Tu ești stană de piatră? Ai sabie? A? Bine. Din moșoroi, Moghilă. (*Vede pe Oana înlemnită cu fășiile în mâini.*) Dar tu? Băbătie! Ce speli? Știi tu pentru cine nălbești?

OANA: Da...

ȘTEFAN: Pentru cine?

OANA: Pentru preaslăvitul nostru stăpân...

ȘTEFAN: Pentru preaslăvitul nostru stăpân... Pentru osul lui! De câte ori îmi înfăș pulpa dreaptă zic doamnei: „Oana, piciorul meu. Piciorul meu, vrednic ca Oana.“ (*Scapă sabia într-adins.*) Oană... (*Oana ridică sabia, i-o dă și dă să-i sărute mâna, dar n-o ajunge.*) Să mă cobor la tine, or să te-nalți la mine? Privește drept în dreptul ochilor mei. A! tu plângi, Oană? Și de ce? Aide... vino încoace... bătrâna mea prietenă. Pe creștetul tău să cază sărutatul voievodului ca ploaia peste holdele verzi. (*O sărută în creștet.*) Destul ați lucrat. (*Face semn să se ducă. Fetele se duc binișor și în ordine.*) Apune soarele pe după trâmbele fumurii. Să lucrăm și noi. (*Se uită lung după ele, mai ales după Oana.*)

DOAMNA MARIA: Seamănă cu măria-ta... Ca două picături de apă...

ȘTEFAN: Una care pică acum și alta care a picat odinioară... Abur... risipit... Pe una o văz... pe cealaltă...

SCENA V ȘTEFAN ȘI MARIA

DOAMNA MARIA: Stăpânul meu, toamna a sosit, soarele apune trist, și în urma lui, o baltă de sânge. Vremea o să se strice... Ploi subțiri cari pătrund... frig... viscol. Rămâi, sfântul meu stăpân...

ȘTEFAN (*trăgându-se pe un jet*): Te rogi ca un copil... întâiași dată...

DOAMNA MARIA: Întâiași dată... (*Îi ia mâinele amândouă.*) Ah! Moldovo, căci nu ți-e milă...

ȘTEFAN: Milă?

DOAMNA MARIA: De mine...

ȘTEFAN: De tine și de Moldova. De una fără alta, nu... nu-mi stă-n puțință. Domnul care desparte ce e al lui de ce e al țării...

DOAMNA MARIA: Dar nu vezi măria-ta...

ȘTEFAN: Că sunt bătrân...

DOAMNA MARIA: Nu...

ȘTEFAN: Că sunt bolnav...

DOAMNA MARIA: Nu... nu... adică...

ȘTEFAN: Adică, da...

DOAMNA MARIA: Abia te văzui mai bine...

ȘTEFAN: Mario, Mario, ce bolnav? Ce picior? Uită-te la mine... Așa privește un om bolnav? Și nu merg bine? (*Face câțiva pași, apăsând ceva mai adânc pe piciorul drept.*) Ieri nu-mi zâmbiși când încălecai pe Voitș?

DOAMNA MARIA: Da... Păreai un arhanghel!

ȘTEFAN: Ei...

DOAMNA MARIA: Rămâi, stăpâne! Îngrijești de Moldova îngrijind de sănătatea ta...

ȘTEFAN: Pocuția...

DOAMNA MARIA: Iarnă... Viscole...

ȘTEFAN: Ah! Pocuția!

DOAMNA MARIA: Să înceapă primăvara...

ȘTEFAN: Iarnă e aici (*arată părul*), și niciodată primăvara nu va mai sosi. Iarna călăreți moldoveni străbat codrii, s-amestecă cu viforul și cad asupra cetăților și turnurile lor să năruie. Viforul are ochi! Și pe când ai noștri deschid părții prin nămeți, leșii se cocoloșesc la Halici, la Lew, care pe unde apucă.

DOAMNA MARIA: Măria-ta!

ȘTEFAN: A... Doamnele nu sunt femei... Femei sunt destule...

DOAMNA MARIA: Nu, măria-ta... (*Surâde.*)

ȘTEFAN: Așa da, Mario! Râsul tău... Erai de paisprezece ani când mi-ai răs întâi... Ah! Munteanco! nu-mi strica socotelile... Mai târziu oi fi or n-oi mai fi...

DOAMNA MARIA: O! ce zici...

ȘTEFAN: De douăzeci de ani turcii stăpânesc Chilia și Cetatea-Albă, că leșii n-au ținut învoiala. Atins la miazăzi, poporul ăsta trebuie să se ridice la miază-noapte. Sunt vro șase ani... Ioan Albert,... Iagelonul... craiul Poloniei[i]... ca un hoțoman năvălește în Moldova. Îl izbesc la Cosmin, în Dumbrava-Roșie, și-l duc învins, bolnav, umilit, până aproape de Lew. Doborâi trufia Iagelonului. A îngenunchiat la Colomeia Ștefan în fața Poloniei, îngenunchiă Polonia în fața lui Ștefan!... Pui stăpânire pe Pocuția. Primesc judecata craiului Ungariei, a lui Vladislav, a frățâne-său. Să aleagă el hotarele și să ne facă lege. Și la ziuă pusă, împuterniciții lui nu vin. Și tocmai acum îmi dă de veste Ion Grumază, pârcălabul din Cernăuți, că leșii se arată pe supt poalele Haliciului. Apoi nu, Mario, nu se poate, trebuie să stăpânim Pocuția, că această bucată de pământ e mai mult moldovenească ca leșească, ș-o ținem zălog pe bani buni din punga strămoșilor, ș-o avem cu armele noastre, și Ștefan n-a murit încă...

UN CURTEAN: Măria-ta, pârcălabii.

ȘTEFAN (*face semn să vie*): Mario... lasă... lasă... (*Doamna Maria iese pe ușa din stânga.*)

SCENA VI

ȘTEFAN, HATMANUL ARBORE, PÂRCĂLABUL NEGRILĂ,
PÂRCĂLABUL DRAGOȘ, PÂRCĂLABUL ALEXA,
PÂRCĂLABUL COSTEA, PÂRCĂLABUL ȘANDRU, FOSTUL
PÂRCĂLAB BĂTRÂNUL HRĂMAN, VORNICUL JURJ.

(*Toți intră pe poarta din dreapta.*)

ȘTEFAN: Bine ați venit, boieri d-voastră!

TOȚI: Să trăiești, măria-ta!

ȘTEFAN: Cu toții. (*Dă mâna pârcălabilor și ei i-o sărută.*) A! Și moș Hărăman! Gata! Veniși! E nuntă! Pe frunte semn... la ceafă semn... umărul drept mai jos... mâna stângă ca un arc... deștele zdrobite... abia te mai ții... Ce mai vrei, bătrâne? N-ai văzut dăstule?

HRĂMAN: Nu mi-e dat să vreau sau să nu vreau. Voința măriei-tale, voința țării. De vrea pace, pace, de vrea război, război. De n-aș fi venit, n-aș fi vrut ce vrea măria-ta... Ș-apoi asta nu pot...

ȘTEFAN: E, cum stau hotarele, pârcălabi, că după cum închideți ochii așa doarme și țara.

PÂRCĂLABUL NEGRILĂ: Eu lasai pe...

ȘTEFAN: Toader.

PÂRCĂLABUL NEGRILĂ: Da, la Hotin. Bine. Litvanii și rușii sunt cu minte de când i-ai cumișit măria-ta.

PÂRCĂLABUL ALEXA: Din turnul de la Orhei nici un semn de ropot. Senin cât bate ochiul. Ai liniștit pustietățile d-a lungul Nistrului. Ș-apoi am lăsat pe...

ȘTEFAN: Pe pârcălabul Ivanco.

PÂRCĂLABUL ALEXA: De trei ori a cetit cartea măriei-tale, tot i se părea că-l chemi pe el.

PÂRCĂLABUL COSTEA: În Soroca ne-ntărim mereu, și bună pace.

PÂRCĂLABUL ȘANDRU: Romășcanii, ce ară și seamănă toamna, seceră și treieră vara. Se-mbogățesc, dar nu se dau

lenii. Din Crăciuna, vești bune. Nimic d-a lungul Milcovului. Așa îmi scrie starostea Buhor.

VORNICUL JURJ: În Țara-de-Jos, tihnă. Negoțul se petrece fără cârcotă. În Chilia și Cetatea-Albă – că de prin partea locului viu – numai doi subași cu roatele de turci, cât să păzească cetățile.

PÂRCĂLABUL DRAGOȘ: Ungurii mai mult ar asculta de cuvântul măriei-tale ca de cuvântul craiului lor. Și pârcălabii din Cicei și Cetatea-de-Baltă, ca la ei acasă în mijlocul ungurimii.

ȘTEFAN: Da, pace de jur împrejurul țării, ca și înlăuntrul ei. Da... (*trage sabia pe jumătate*) să mișcă și stă cumpănă la odihna țării... Dar i-a venit iar rândul... Gata, Luca?

HATMANUL ARBORE: Gata!

UN CURTEAN: Măria-sa Bogdan!

SCENA VII

CEI DE SUS. BOGDAN, BĂTRÂNUL LOGOFĂT TĂUT,
BĂTRÂNUL POSTELNIC ȘTEFUL, PÂRCĂLABUL GRUMAZĂ,
CLUCERUL HRINCOVICI, VAMEȘUL CHIRACOLA,
POSTELNICUL TOADER, PAHARNICUL ULEA, STOLNICUL
DRĂGAN, JITNICERUL STAVĂR, CLUCERUL MOGHILĂ,
PETRU RAREȘ, MAI MULȚI CĂPITANI, HÂNSARI ETC.

TOȚI: Să trăiești, măria-ta.

ȘTEFAN: Cu toții, boieri d-voastră! (*Să repede spre Bogdan, schioapătă și se oprește.*) Ah! am să te îndrept eu! (*Îmbrățișează pe Bogdan.*) Măria-sa vodă Bogdan! De pe drumuri... Însemnat în bătlăii înaintea d-a domni singur... Firește că singur... Așa se cuvine unui fecior de domn moldovean... Ești mai răsărit ca mine...

BOGDAN: Cin' să te-ajungă pe măria-ta!

ȘTEFAN: Tu!... Și să mă-ntreci... Tu, sfios ca o fecioară, nu ești sfios când dai drumul calului și sabia vâjâie și luminează ca fulgerul... Da, da... Ce e, Grumază, pe la Cernăuți și dincolo?

PÂRCĂLABUL GRUMAZĂ: Bine-ar fi... Ce zici, clucere Hrincovici?

ȘTEFAN: Ei...

CLUCERUL HRINCOVICI: Pocuția așa ș-așa...

ȘTEFAN: Pocuția numai așa să fie!

CLUCERUL HRINCOVICI: Că leșii se trag la judecată la căpitănia Haliciului, rusnecii și moldovenii se supun legilor țării noastre.

ȘTEFAN: Dar vămile?

VAMESUL CHIRACOLA: Unii plătesc, alții zic c-au plătit cardinalului...

CLUCERUL MOGHILĂ: Alea-s vămile văzduhului...

ȘTEFAN: Cardinal, iagelon, bolnav, trufaș, Leah... Ce nu e din câte n-ar trebui să fie? Și nimic din câte ar trebui să fie... Și tu, Tăut? Și tu, Ștefule? O! prietenii mei, cu bărbile până în pământ, nămeți nenvinși de oameni, albiți de griji și de vremuri...

LOGOFĂTUL TĂUT: Cu tinerețea, măria-ta...

POSTELNICUL ȘTEFUL: ...Așa, bat-o pustia...

PÂRCĂLABUL HRĂMAN: Vărul Tăut zise o vorbă... Că de la Dumnezeu este...

ȘTEFAN: Postelnice Toader, ce știri de pe unde-ai umblat? Ai adus?... Ai vorbit cu dogele? Te-a blagoslovit sfântul de la Roma?

POSTELNICUL TOADER: Adus, măria-ta. Om iscusit și cu știință. Venezia, ca și cum ai visa. Noul doge să logodea cu marea.

CLUCERUL MOGHILĂ: Frumoasă mireasă!

ȘTEFAN: Arunca inelul în valuri...

CLUCERUL MOGHILĂ: Bună de strâns în brațe!

POSTELNICUL TOADER: Și numele tău cinstit și lăudat...